

2024. szeptemberi mérnök évfordulók, emlénapok + **programok**

1. – 70 éves az OVRAM

Az Országos Villamos Relévédelmi, Automatika és Mérés-szolgálat (OVRAM) 1954. szeptember 1-én az Erőmű Tröszttel egyidőben alakult. Elődje az ERIK-ben (Erőművek Ipari Központja) dolgozó néhány villamos relévédelemmel foglalkozó szakemberből álló csoport (Bendes Tibor, Vastagh Remig, Csiki Jenő, Deutschmann Ferenc és Berényi Ferenc) volt. 1963-tól immáron a Magyar Villamos Művek Tröszt egyik speciális szakmai szervezete lett. Az idők folyamán az anyavállalat nevei változtak (MVMT, MVM Rt., MAVIR Rt.) de feladatai nem sokat változtak: hálózati és erőművi relévédelmi és automatika rendszerekkel, zavarrögzítő berendezésekkel, relévédelmi célú jelátvitellel kapcsolatos követelmények meghatározása; a rendszerek és az alkalmazott készülékek működésének elemzése, a karbantartási tevékenység vizsgálata a Villamosenergiarendszer (VER) biztonságos, megbízható üzemének érdekében. Ezeken kívül a relévédelmi és automatizálási szakterületen a MAVIR Zrt. tudásbázisának és szakértelmének fejlesztése is. Az OVRAM legendásan híres arról is, hogy emberileg is sokat nyújtott az ott dolgozóknak, mint munkahely jó kollegiális kapcsolatokat, értékes emberi viszonyokat, jó légkört, kölcsönös megbecsülést jelentett. Az értékvesztéssel terhelt korunkban ez jelentős dolognak számít.

4. – 120 éve született Brückner János mérnök

Budapesten, 1904. szeptember 4-én született Brückner János (1904-1986) gépészmérnök. A Műegyetemen szerzett oklevelet 1928-ban. 1929-1932 között a Zeiss-Ikon gyár magyarországi képviselőjén dolgozott; itt szerzett hangosfilm-technikai gyakorlatot, és filmszínházak tervezésével is foglalkozott. 1932-33-ban a Telefongyár (Terta) rádiótechnikai és elektroakusztikai laboratóriumában tevékenykedett, majd a Hunnia Filmgyár telepén működő Kovács és Faludi-féle filmlaboratóriumhoz szerződött, ahol laboratóriumi, üzem- és hangmérnöki tevékenységet folytatott 1937-ig. A hazai hangosfilm-készítés és szinkronizálás egyik úttörője volt, laboratóriumi munkái bel- és külföldön egyaránt elismerést arattak. Tervezésében készült el a hangosfilm-felvételek igényeit kielégítő felvételi műterem. Legjelentősebb teljesítménye az első magyar nyelvre szinkronizált, egész estét betöltő film elkészítése volt; ezt később számos más film követte. Mint mérnök-tanár harminc esztendőn át tanított a Kandó Kálmán Híradásipari és Műszeripari Technikumban; fő tantárgyai: rádiótechnika, elektroakusztika, optikai műszerek. Oktatásszervezési munkáiban megnyilvánult úttörő tevékenysége. 1967-ben meghívták a BME Pedagógiai és Tanárképző Intézetéhez, itt 1972-ig dolgozott. Szakírói tevékenysége is jelentős: jegyzetek, tan- és szakkönyvek, tanulmányok, cikkek sorát írta.

4. – **Épületgépészeti és energetikai tanúsítói mérnök-kamarai szakmai továbbképzés**

A Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara „Az épületenergetikai követelmények változásai” címmel

2024. szeptember 4-én szervez energetikai tanúsítói és épületgépészeti ONLINE szakmai továbbképzést.

Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgalatasok/tovabbkepzes/naptar>

5. – 170 éve született Bartoniek Géza fizikus

Szárazpatakon, 1854. szeptember 5-én született Bartoniek Géza (1854-1930) fizikus-tanár. Nagyszombatban kezdte és Pozsonyban fejezte be középiskolai tanulmányait. Budapesti Tudományegyetemre ment földrajzot

és csillagászatot tanulni, de az ifjú Eötvös Loránd (1848-1919) kísérleti fizikus előadása és személyisége annyira lenyűgözte, hogy érdeklődése a fizika felé fordult. Természettani diplomájának megszerzése után bent maradt az egyetemen: Eötvös Loránd maga mellé vette tanársegédnek, majd néhány év múlva segítette elhelyezkedni a polgári iskolai tanítónőképzőben. Itt tanított fizikát 1895-ig, amikor újra Eötvös Loránd kérésére módosított pályát: elvállalta az akkor induló Eötvös József Collegium igazgatását. Tevékenysége nyomán vált e kollégium országos hírű, sőt, az ország határain túl is ismert, nívós tanárképző intézménnyé. *„Töretlenül hitt a magyar ifjúság erkölcsi integritásában és az intellektuális rátermettségében, belső érdeklődésből fakadó tudományoszeretete a természettudományokon túl a humán tudományok egész területére kiterjedt”* - írta róla egyik méltatója.

6. – 40 éve kapcsolták hálózatra a Paksi Atomerőmű II. blokk generátorait

Az 1982. december vége óta működő I. reaktor-blokk egyes és kettesszámú generátorai mellett, az üzemi transzformátorokon keresztül 1984. szeptember 6-án az országos hálózatra kapcsolták a Paksi Atomerőmű II. blokkjának hármas és négyes számú generátorait, amely 440 MW-os beépített villamos teljesítménnyel megkezdte az energiatermelést a II. blokk is. A Paksi Atomerőmű III. és IV. blokkjainak építése és üzembe helyezése akkoriban az elfogadott ütemtervek alapján zajlott.

6. – 110 éve született Blaskó György mérnök

Nyírbaktán, 1914. szeptember 6-án született Blaskó György (1914-1963) vegyész-mérnök. Diplomáját 1936-ban Szegeden szerezte. Két éven át a szegedi és a budapesti Tudományegyetem szerves-kémiai intézetében volt gyakornok, majd tanársegéd lett. Ez idő alatt készítette el doktori disszertációját a szerves thallium vegyületekről. 1938-tól volt a Nitrokémia Ipartelepek mérnöke. 1945 után a gyógyszeripar területén dolgozott az Alkaloida Vegyészeti Gyárban, 1952-ben az észak-magyarországi Vegyiművek főmérnökévé nevezték ki. Nagy eredményeket ért el a poliuretán műanyag gyártásában.

7. – 30 éve jelent meg a Mérnök Újság első száma

A TECHNIKA – Műszaki Szemle című szakmai folyóirat 1991. januári számában befűzött sárga lapokon jelent meg először a Mérnöki Kamara Egyesület Közleményei című hírlevél, a jelenlegi Mérnök Újság elődje. Buday Miklós villamos üzem-mérnök, rendszerszervező, a LOGOD Bt. Könyv-, lap- és CD kiadó üzletigazgatója segítségével 1994. szeptember 7-én megjelent a Mérnök Újság első száma.

8. – 100 éve született Kelemen Frigyes fizikus

Kézdialmásán, 1924. szeptember 8-án született Kelemen Frigyes (1924-1979) romániai magyar fizikus, fizikai szakíró. Felsőfokú tanulmányait a kolozsvári Bolyai Tudományegyetemen végezte; itt volt tanársegéd, 1967-től haláláig a mechanika és a hőtan magyar nyelvű előadója. 1972-től két évig az algériai Oranban francia nyelven fizikát tanított. Román, magyar, német, francia nyelven írt tudományos dolgozatai a hazai és külföldi szakkörökben ismertté tették.

10. – Építési mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

A Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara „A korszerű, modern beton” címmel szeptember 10-én szervez építési ONLINE továbbképzést. Infó: <https://www.mmk.hu/szolgalatasok/tovabbkepzes/naptar>

10-11. – TÁVHŐ vándorgyűlés

Az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület (ETE) Hőszolgáltatási Szakosztálya szeptember 10-11. között Mátrafüreden „Zöld átállás, hatékony távhő –” mottóval rendezi vándorgyűlését. A főbb témakörök: Energiahatékonysági irányelv; Megújuló energiák – figyelemmel a geotermia felhasználása; Atomenergia alkalmazási lehetőségei a távhőrendszerekben; Hőtárolás; Hidrogén energetikai felhasználása; Távhőrendszerek fejlesztése, hatékony üzemeltetésének bemutatása hazai és külföldi eredményekről, valamint esettanulmányok ismertetése. Bővebb infó: <https://tavho.clubservice-event.hu>

10. – 160 éve született Korbély József mérnök

Hódoscsépányon, 1864. szeptember 10-én született Korbély József (1864-1939) vízépítő mérnök. 1887-ben a budapesti Műegyetemen szerzett mérnöki oklevelet. 1888-ban lépett a Berettyói Ármentesítő Társulat (Ivánfenék-Mezőtúr-Mesterszállás) szolgálatába. 1890-ben szakaszmérnök, 1891-ben a Berettyó öblözet helyettes-osztálymérnöke, 1895-től pedig a Berettyó Vízszabályozó Társulat igazgató főmérnöke előbb Nagyváradon, majd Debrecenben. 1937-ben nyugalomba vonult. Nevéhez fűződik a Társulat árvédelmi rendszerének és belvízrendezésének kiépítése. 1901-től az Országos Vízügyi Nagytanács tagja volt. Az *Árvizekről* című művének megállapításai még ma is szerepelnek a műegyetemi előadásokban. Műszaki munkájában az alapos tudás mellé példamutató személyes magatartás is társult az árvízi problémák rendezése során. Felsoroltakon kívül még szépirodalmi tevékenységet is folytatott.

11. – 160 éve született Tellyesniczky János mérnök

Élesden, 1864. szeptember 11-én született Tellyesniczky János (1864-1938) vízmérnök. Szakmai pályáját a Földművelésügyi Minisztériumban kezdte, később több folyammérnöki hivatalnál szerzett gyakorlatot a folyószabályozási munkákban. 1908-tól a Morva-szabályozási kirendeltség vezetője, majd emellett a Vág-szabályozási munkák irányításával is őt bízták meg. Az első világháborút követően a minisztérium tiszai ügyosztályának élére került, majd a Vízépítési Igazgatóság vezetőjeként az 1924-1927 közötti években a hazai vízügyi szolgálat irányítója volt. Főbb munkái a Morva-szabályozás történetével, és a szabályozási műveletekkel kapcsolatos tanulmányok, ezen kívül a Tisza-völgy árvizeivel és ármentesítésével foglalkozó cikkei a Vízügyi Közlemények évfolyamaiban jelentek meg.

12. – 125 éve született Sztrókay Pál mérnök

Budapesten, 1899. szeptember 12-én született Sztrókay Pál (1899-1964) gépészmérnök, Állami-díjas feltaláló. Oklevelét a budapesti Műegyetemen 1922-ben kapta. 1922-1924-között a Siemens Művek berlini, majd bécsi üzemének mérnöke volt. 1926-ban a Ganz Villamossági Gyár szolgálatába lépett s élete végéig ott működött, 1938-tól a gyár készülékszerkesztési, 1941-től az erőátviteli és vasútosztályának vezetője lett. A II. világháború után megszervezte a gyár önálló, kizárólag villamos vontatási kérdésekkel foglalkozó vasútosztályát, melynek 1963-ig vezetője volt. 1964-től műszaki tanácsadóként szolgált. Kandó Kálmán (1869-1931) fejlesztőmérnök, feltaláló munkatársaként részt vett a fázisváltós mozdonyok kapcsoló-berendezéseinek megszerkesztésében. 1945 után a Kandó-féle fázisváltós mozdonyokból továbbfejlesztett fázis- és periódus-váltós mozdonyok, majd a Ward-Leonard mozdonytípus szerkesztését és próbáit vezette. Kifejlesztette a diesel-villamos járművek korszerű szabályozását s ezzel lerakta hazai gyártásuk alapját.

Élete utolsó éveiben a korszerű – ma már üzemben levő – szilícium-egyenirányítós villamos mozdonyok gyártásának előkészítésével foglalkozott. Szakirodalmi és pedagógiai munkásságot is kifejtett. A Magyar Elektrotechnikai Egyesület (MEE) Zipernowsky díjban, a Gépipari Tudományos Egyesület (GTE) pedig Pattantyús-Ábrahám díjban részesítette.

12. – 110 éve született Sarkadi Károly tanár

Budapesten, 1914. szeptember 12-én született Sarkadi Károly (1914-1985) matematikus, gimnáziumi tanár. A Pázmány Péter Tudományegyetemen folytatta tanulmányait. Itt szerzett matematika-fizika szakos tanári diplomát 1937-ben. Ezután a budapesti Szent László Gimnázium tanára lett. A 2. világháborúban katona volt, hadifogságba esett. Hazatérése után, 1946-ban ismét tanárként helyezkedett el. Előbb a Lónyai utcai, később a Kölcsey Gimnáziumban tanított. 1952-ben a Matematikai Kutató Intézetbe került, ahol előbb tudományos munkatárs, később a Matematikai Statisztikai Osztály vezetője lett. Matematikai statisztikával, valószínűségszámítással és kombinatorikával is foglalkozott.

12-13. – Nemzeti Minőségügyi Konferencia

„Együttműködés – Fenntartható közösségek – Versenyképesség” mottóval a XXXI. Nemzeti Minőségügyi Konferencia szeptember 12-13. között Balatonalmádiban kerül megrendezésre. A legfőbb témakör: minőségügy szerepe a változó világunkban. A rendező ISO 9000 FÓRUM egyesület céljai: A tagság összefogó és megtartó erejének növelése, a kihívásokra való megoldások ismertetése; Minőségügy és a minőségügyi szakemberek jövőbeli szerepének megvitatása. A szakmai újdonságokon túl lehetőséget nyújtani a konzultációk mellett a kapcsolatépítésre is. Bővebb infó: www.isoforum.hu

13. – 120 éve született Reguly Zoltán mérnök

Hegybányán, 1904. szeptember 13-án született Reguly Zoltán (1904-1952) gépészmérnök. A Szabadalmi Bíróság már 18 éves korában elfogadta egy találmányi bejelentését, majd megnyerte az Eötvös Loránd Matematikai és Fizikai Társulat fizikai tanulmányversenyét. Mint gépészmérnök a Ganz Villamossági Gyar alkalmazásába lépett. 1928-1932 között a gyár próbatermében, majd a készülékszerkesztési részlegében működött, utóbb haláláig mint ennek vezetője volt. Neve összeforrott a magyar erősáramú készülékgyártás megteremtésével és fejlesztésével.

13. – 50 évesek a KTMF, ma Széchenyi István Egyetem első birtokba vett győri épületei

Győrben, 1974. szeptember 13-án volt Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola (KTMF) első győri tanévnyitó ünnepsége. Az intézmény 1968-ban három budapesti kar, tagozat – Közlekedésépítési Kar, Gépjárműközlekedési tagozat, Távközlési tagozat – és a szegedi Vasúti Közlekedési tagozat sikeres integrációjával jött létre. Szakok a Közlekedésépítési Karon: hídépítési és fenntartási, útépitési és fenntartási, vasútépitési és fenntartási, vasútgépészeti szak; Gépjármű-közlekedési tagozat: autógépész, gépjárműüzemi, hajózási szak; Távközlési tagozat: vezetékes távközlési, vezeték nélküli távközlési szak; Vasúti közlekedési tagozat: vasúti biztosítóberendezések- és irányítástechnikai, vasútüzemi szak. Az 1974-es tanévnyitón felavatták az intézmény első győri épületeit. Elkészült egy tanulmányi és egy laboratóriumi-, egy kollégiumi épület, a konyha és az étterem. A szegedi Vasúti Közlekedési Tagozat az áttelepülés után Győrben Közlekedés- és Postaüzemi Intézetként kezdte a működését.

16. – 125 éve született Kiss Árpád kémikus

Sárospatakon, 1899. szeptember 16-án született Kiss Árpád (1899-1968) Kossuth-díjas kémikus, egyetemi tanár. Elsők között foglalkozott a radioaktivitás jelenségeivel, majd a homogén harmadrendű kémiai reakciókkal, az oldatok Brönsted-Lowry-féle elméletével és kísérleti igazolásával. Vizsgálta a semleges sóhatást a vizes oldatokban végbemenő ionreakciókra, a nem elektrolit befolyását a reakciósebességre, a komplex vegyületek fényelnyelését és elnyelési színekük alapján meghatározta szerkezetüket.

16. – 120 éve született Kolos Richárd mérnök

Budapesten, 1904. szeptember 16-án született Kolos Richárd (1904-1969) gépészmérnök. Oklevelét a Műegyetemen szerezte 1927-ben. Közel másfél évtizedig a Magyar Siemens Művek műszerosztályának mérnöke, ill. főmérnöke volt. Itt alakult ki érdeklődése a mérés- és műszertechnika kutatása és gyártása iránt, és e témakör szerkesztési kérdéseivel foglalkozott. 1949-ben megbízták az Elektromos Készülékek és Mérőműszerek Gyárának megszervezésével, melynek a főmérnöke lett. Megszervezte a Műszeripari Központot, 1951-től a Kohó- és Gépipari Minisztérium műszeripari főosztályát vezette, 1954-től miniszterhelyettes lett. Az Állami Műszaki Főiskola műszertagozatának vezetője és előadója volt 1950-53-ig. A Műszer- és Méréstechnika tanszék tanszékvezető egyetemi docense, 1961-től tanszékvezető egyetemi tanár, 1964-től a Híradás- és Műszeripari Technológia tanszékvezetője lett. Nevéhez fűződik a hazai nagyipari műszergyártás megszervezése, a műszermérnöki képzés létrehozása.

17. – Közlekedési mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

A Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara „Szalagroggítás, vasúti pályakorszerűsítés, átalakítás, és különleges megoldások” címmel szeptember 17-én szervez közlekedési ONLINE szakmai továbbképzést.

Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgaltatasok/tovabbkepzes/naptar>

17. – 180 éve született Puskás Tivadar feltaláló

Pesten, 1844. szeptember 17-én született Puskás Tivadar (1844-1893) mérnök, feltaláló, a híres Thomas Alva Edison (1847-1931) amerikai elektrotechnikus, üzletember, feltaláló munkatársa, majd európai képviselője. Puskás Tivadar a műszaki alkotások lehetőségeit gyorsan felismerő, merész vállalkozó volt. Legsikeresebb ötlete a rádió ősenek tekinthető Telefonhírmondó volt, amely – a vezetékes telefonhálózatra épülve – 1893. február 15-én kezdte meg adását Budapesten. A Magyar Királyi Állami Operaház és a Pesti Vigadó között volt a világon az első „sztereó” közvetítés, két mikrofon állt az Operában a színpad két oldalánál, két hallgató (három pár) a Vigadóban. Puskás Tivadar 1879-ben az Edison Társaság igazgatósági tagja lett, Párizsban szabadalmakat értékesítő ügynökséget nyitott, villanymotorral kormányozható léghajókkal kísérletezett és villamos fiákerjével keltett feltűnést a francia főváros utcáin.

19. – 140 éve született Maucha Rezső kémikus

Budapesten, 1884. szeptember 19-én született Maucha Rezső (1884-1962) Kossuth-díjas kémikus, akadémikus, hidrobiológus, limnológus, egyetemi tanár. Úttörő munkát végzett a vízi élővilág anyag- és energiaforgalmának tanulmányozásában. 1932-ben németül megjelent e tárgyú munkája ma is alapvető kézikönyv. Mint kémikus továbbfejlesztette Winkler Lajos vízelemzési módszereit és újabbakat dolgozott ki a vízben oldott anyagok meghatározására. A hazai Duna-kutatás is sokat köszönhetett tevékenységének.

19. – Vizgázdálkodási és vízépítési mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

A Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara „Ívóvízkezelés és szennyvíztisztítás” címmel szeptember 19-én szervez vizgázdálkodási és vízépítési ONLINE szakmai továbbképzést.

Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgaltatasok/tovabbkepzes/naptar>

19-20. – Informatikai szakember-találkozó

Az Informatikai, távközlési és elektronikai Vállalkozások Szövetsége (IVSZ) szeptember 19-20. között Balatonalmádiban „Digitális vállalkozások és menedzserek a gazdasági és társadalmi versenyképességért” mottóval rendezi MENTA '24 logójú szakmai konferenciáját. Bővebb infó: www.ivsz.hu

19-20. – Hegesztési felelősök szakmai tanácskozása

A Magyar Hegesztéstechnikai és Anyagvizsgálati Egyesülés (MHtE) szeptember 19-20. között Visegrádon rendezi a Hegesztési felelősök immáron 25. országos szakmai tanácskozását. Bővebb infó: www.mhte.hu

19-22. – Földmérő Találkozó

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) Földmérő Szakosztálya szeptember 19-22. között Csíksomlyón rendezi a XXV. Földmérő Találkozót, melynek célja a tapasztalatok átadása, az ismeret-terjesztés, a kapcsolatteremtés, a jelen és jövőbeli szakmai megoldásokba való gyors és hatékony bekapcsolódás, a változó szakmai követelmények nyomán követése. Bővebb infó: <https://geodezia.emt.ro>

20. – 150 éve született Bauer Mihály tanár

Budapesten, 1874. szeptember 20-án született Bauer Mihály (1874-1945) matematikus, műegyetemi magántanár. Első önálló kutatási eredményét tizennyolc éves korában publikálta. 1895-96-ban külföldi ösztöndíjat kapott. 1900-ban műegyetemi adjunktus, 1909-ben műegyetemi magántanár az analitikai számelmélet és függvénytan tárgykörben. 1918-ban ny. rk. tanár lett. 1922-ben König Gyula-díjat kapott. 1936-ban munkabírása teljében nyugdíjazták. Közvetlenül a felszabadulás után baleset áldozata lett. Kutatásai az elemi és algebrai számelmélet, valamint az algebra területére estek, de van néhány függvénytan és geometriai tárgyú eredménye is. Működése lényeges eredményekkel járult hozzá a modern algebra és számelmélet felépítéséhez.

21. – 140 éve született König Dénes matematikus

Budapesten, 1884. szeptember 21-án született König Gyula (1849-1913) matematikus fiaként König Dénes (1884-1944) matematikus. 1902-től a budapesti és göttingeni egyetemen végezte matematikai tanulmányait. 1907-ben geometriai tárgyú értekezésével bölcsészdoktorátust szerzett. Ezután a budapesti Műegyetemen gyakornok, 1908-tól tanársegéd, 1910-től adjunktus. 1911-ben magántanár, 1913-tól már meghívott előadó, 1932-ben pedig rk. tanári címet kapott. 1935-ben intézeti tanárrá nevezték ki. Legjelentősebb eredményeit a gráfelmélet területén érte el, de fontos eredményei voltak a halmazelmélet, geometriai és kombinatorikus topológia területén is. Nevéhez fűződik az ún. König-Egerváry tétel, egy általa kimondott tételnek Egervári Jenő (1891-1958) műegyetemi tanártól származó általánosítása. Erre alapozva dolgozta ki Harold W. Kuhn (1925-2014) amerikai matematikus az operációkutatásban nagy fontosságú ún. „magyar módszer”-t.

23. – Tartószerkezeti mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

A Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara „Acélszerkezetek numerikus modellezése új kötet az EUROCODE-ban” címmel szeptember 23-án szervez tartószerkezeti ONLINE szakmai továbbképzést.

Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgalatasok/tovabbkepzes/naptar>

24. – Építési mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

A Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara „Építési-bontási hulladékok. Körforgásos gazdaság az építőanyag-iparban” címmel szeptember 24-án szervez építési ONLINE szakmai továbbképzést.

Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgalatasok/tovabbkepzes/naptar>

24-26. – Elektrotechnikai vándorgyűlés

1900-ban alakult Magyar Elektrotechnikai Egyesület (MEE) semleges platformot kínál az elektrotechnikai ipar jogi- és természetes személy továbbá hatósági szereplői részére, ahol a lényegesnek tartott villamos iparági kérdésekkel kapcsolatos információk közlése és azok egyeztetése megtörténhet. A társaság fontos célkitűzése, hogy komplex szemlélettel motiválja a szereplőket szakmai kérdések feldolgozására, az igény szerinti konzultációkra. A MEE az „Újravillamosítás - erősebbet vagy máshogyan?” mottóval szeptember 24-26. között Siófokon rendezi a 70. vándorgyűlést, konferenciát és kiállítást. Bővebb infó: www.mee.hu

24. – 180 éve született Reif Jakab tanár

Nyitra megyei Baánban (ma: *Bánovce nad Bebravou*, Szlovákia), 1844. szeptember 24-én született Reif Jakab mennyiségtan- és természettanár. A tanári diplomájának megszerzése után néhány évig nevelőként működött. 1870-72-ben államsegéllyel a lipcsei és karlsruhei főiskolákon a mennyiségtani, természettani és pedagógiai szemináriumok tagja volt. Lipcsében a Ziller-féle gyakorló-iskolában számtant és mértant tanított. E két év alatt Németország tanügyét tanulmányozta. 1872-ben a budapesti II. kerületi állami főreáliskolához helyettes tanárnak alkalmazták és 1874-ben ugyanoda a mennyiségtan rendes tanárának nevezték ki. 1893-ban saját kívánságára a budapesti akkori V. kerületi állami főreáliskolához helyezték át. Itt, a Markó utcában többek között Karinthy Frigyes tanította, aki említi is őt diákkori naplójában. A budapesti kereskedelmi akadémián 1878-tól mennyiségtant és kereskedelmi számtant tanított. Az országos középiskolai tanáregyesület választmányi tagja volt. Halálának időpontját nem ismerjük.

25. – 130 éve született Faller Jenő mérnök

Selmecbányán, 1894. szeptember 25-én született Faller Jenő (1894-1966) bányamérnök, egyetemi oktató. Oklevelét a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskolán szerezte. 1919-től Tatabányán a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaságnál, 1922-től pedig a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. dorogi bányászatánál működött. Ő irányította azokat a földtani kutatásokat, amelyek révén a nagygyházi és a dudari szénmezők ismertté váltak. Várpalotán 1929 évtől lett üzemvezető, majd 1964 évtől a dunántúli szénbányászat kerület vezetője. Szénipari Központ igazgatói tisztet 1948-1949-ben tölti be. 1950-től lett a nehézipari műszaki egyetem docense Sopronban. 1957-ben élete fő művének eredményeképpen nyílt meg Sopronban a Központi Bányászati Múzeum. A bányamérnöki kar Miskolcra költözése után az általa nemzetközi jelentőségűvé fejlesztett soproni bányászati múzeum igazgatója lett.

26-29. – Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál

A 29. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválra szeptember 26-29. között kerül sor a Millenárison.

Bővebb infó: a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése honlapján: <https://mkke.hu/>

27. – Épületgépész tervezői konferencia, mérnök-kamarai szakmai továbbképzés

A Budapesti és Pest vármegyei Mérnöki Kamara „Fenntarthatósági szempontok az üzemeltetésben”

mottóval szeptember 27-án Budapesten, a Lurdy Konferencia- és rendezvényközpontban rendez

épületgépész tervezői konferenciát, kamarai szakmai (épületgépészeti, energetikai és elektrotechnikai)

továbbképzést. Bővebb infó: <https://www.mmk.hu/szolgáltatások/tovabbkepzes/naptar>

29. – 125 éve született Bíró László József feltaláló

Budapesten, 1899. szeptember 29-én született Bíró (születésekor: Schweiger) László József (1899-1985) újságíró, festőművész, a golyóstoll feltalálója. Több mint húsz találmánya volt, melyeknek csak kis része került gyakorlati alkalmazásra, ám sokuk hatással volt későbbi konstruktőrök munkájára. A nyomdai rotációs hengerek folyamatos munkájának látványából merítette az ötletet, hogy egy tintával telt cső végéből golyóval lehetne a folyadékot folyamatosan a papírra vinni. Tíz év kísérletezés után 1943-ban Argentínában nyert szabadalmat, ahol olyan nagy tiszteletet vívott ki magának, az argentin feltalálók napját az ő születésnapján ünneplik.

Felhasznált irodalom:

- *MMK Történeti (Bizottság) Munkacsoport: Magyar mérnökök évfordulói 2024-ben*
Internet: mmk.hu/kamarai/historia
- *Évfordulóink a műszaki és természettudományokban*
MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága sorozatának egyes kötetei
- *História – Tudósnaplár - Természettudósokhoz kapcsolódó évfordulók*
Internet: tudosnaplar.kfki.hu/historia
- *Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) Informatikatörténeti Fórum*
Internet: itf.njszt.hu
- *Dr. Hajtó Ödön: A mérnöki hivatásért*
2021. – Budapesti és Pest Megyei Mérnöki Kamara
- Nagy Ferenc szerk.: *Magyar tudóslexikon A-tól Zs-ig*
1997. – BETTER – MTESZ – OMIKK
- Kenyeres Ágnes szerk.: *Magyar Életrajzi Lexikon I-IV. 1967-1990. – Akadémiai Kiadó*
Internet: arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-eletrajzi-lexikon-7428D/
- *Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) és a jogelőd Magyar Szabadalmi Hivatal (MSZH) kiadványai*
- *Mérnök Újság (MÚ) és MÚ Online História* rovat (Magyar Mérnöki Kamara)
Internet: mernokvagyok.hu és mernokvagyok.hu/blog/category/historia
- *Mérnöki évfordulók, emléknapiak és programok - 2014. január 1-től havi bontásban*
Internet: mmk.hu/kamarai/historia

- **EMT Tudomány- és Technikatörténeti Konferenciák kiadványai**
(Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság) Internet: ttk.emt.ro
- **Fejér László szerk.: Vizeink Krónikája** (Vízügyi múzeum 2001.)
Internet: library.hungaricana.hu/hu/view/VizugyiKonyvek_067/?pg=0&layout=s
- **A Magyar Hidrológiai Társaság kitüntetettjei 1917-2017 között** (MHT, 2019.)
Internet: hidrologia.hu/mht/letoltes/LEXIKON_WEB.pdf
- **Kozák Péter író, szerk.: © Névpont, 2022. Nemzeti életrajzi adatbázis, virtuális sírkert**
Internet: nevpont.hu/
- **Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár: Magyar Tudós Tárlat – életrajzok**
Internet: mezogazdasagikonyvtar.hu/a-gyujtemeny/elektronikus-forrasok/magyar-tudostarlat-eletrajzok
- **Egyéb szakmai életrajzok és műszaki források**

Készítette: Sipos László József villamosmérnök, minőségügyi szakmérnök

Magyar Mérnöki Kamara (MMK) Történeti (Bizottság) Munkacsoport tagja